S 49/01-1459/01-OF V Brně dne 10. září 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, jako orgán příslušný podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., ve správním řízení č.j. S 49/01 zahájeném dne 28. června 2001 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění a ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Central European Abrasives, LLC, se sídlem The Corporation Trust Company, 1209 Orange Street, New Castle County, Wilmington, Deleware, USA, pro účely správního řízení zastoupená na základě plné moci ze dne 13. června 2001, JUDr. Ivanem Bártou, advokátem, se sídlem Jeronýmova 5, Praha 3, ve věci povolení spojení podniků Central European Abrasives, LLC a Carborundum Electrite, a.s., se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou, IČO 45148295, ke kterému dochází podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., vydává toto

r o z h o d n u t í :

Spojení podniků Central European Abrasives LLC, se sídlem 1209 Orange Street, New Castle County, Wilmington, Deleware, USA, a Carborundum Electrite, a.s., se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou, IČ 45 14 82 95, k němuž došlo na základě několika postupných, na sebe navazujících kroků tak, že, společnost Central European Abrasives, LLC, se sídlem 1209 Orange Street, New Castle County, Wilmington, Deleware, USA,

i) na základě Smlouvy o převodu akcií, uzavřené dne 13. srpna 1999, mezi společností Central European Abrasives, LLC, se sídlem 1209 Orange Street, New Castle County, Wilmington, Deleware, USA, jako kupujícím, a společností ČKD Praha Holding, a.s., se sídlem Freyova 27, Praha 9, IČ 00 00 18 13, jako prodávajícím, nabyla zaknihované akcie na majitele, představující 57% podíl na základním kapitálu společnosti Carborundum Electrite, a.s., se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou,

ii) na základě veřejného odkupu akcií od ostatních akcionářů společnosti Carborundum Electrite, a.s., se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou, IČ 45 14 82 95, nabyla akcie, představující přibližně 10% podíl na základním kapitálu společnosti Carborundum Electrite, a.s., a

iii) na základě provedení kapitalizace pohledávek vůči společnosti Carborundum Electrite, a.s., se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou, IČ 45 14 82 95, nabyla akcie představující 12% podíl na základním kapitálu společnosti Carborundum Electrite, a.s.,

a v důsledku uvedených skutečností pak získala akcie představující 79,1% podíl na základním kapitálu společnosti Carborundum Electrite, a.s., se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou, IČ 45 14 82 95, a tedy i kontrolu nad touto společností ve smyslu ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb., se podle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.

p o v o l u j e .

Odůvodnění

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se sídlem v Brně, Joštova 8 (dále jen „Úřad“) obdržel dne 28. června 2001 návrh na zahájení správního řízení o povolení spojení podniků ve smyslu § 8a zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. (dále jen „zákon“), podaný společností Central European Abrasives, LLC, se sídlem The Corporation Trust Company, 1209 Orange Street, New Castle County, Wilmington, Deleware, Spojené státy americké (dále jen „CEA“), v zastoupení JUDr. Ivana Bárty, advokáta, se sídlem Jeronýmova 5, Praha 3.

Ke spojení podniků dochází podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně hospodářské soutěže a to na základě následujících skutečností. Již dne 13. srpna 1999 nabyla společnost CEA, na základě smlouvy uzavřené se společností ČKD Holding Praha, a.s., se sídlem Freyova 27, Praha, 57 % akcií společnosti Carborundum Electrite, a.s., IČ 45148295, se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou (dále jen „Carborundum“). Dne 16. srpna vydal Úřad stanovisko, v němž konstatoval, že tato transakce nepodléhá povolení, neboť je splněna podmínka negativního vymezení spojení ve smyslu ust. § 8 odst. 3 zákona, podle něhož se za spojování podniků nepovažuje, jestliže banky nebo jiní soutěžitelé, jejichž podnikání zahrnuje obchodování s cennými papíry, získají přechodně podíly jiného soutěžitele za účelem jejich prodeje. Současně byla uložena společnosti CEA povinnost informovat Úřad po uplynutí lhůty jednoho roku od nabytí akcií o dalším záměru společnosti CEA, týkajícího se zejména výkonu kontroly nad společností Carborundum.

Společnost CEA následně koupila dalších 10 % akcií společnosti Carborundum a během listopadu a prosince 1999 provedla povinný veřejný odkup akcií od ostatních akcionářů. Valná hromada společnosti Carborundum také schválila dne 17. dubna 2000 kapitalizaci pohledávek, které nabyla CEA od některých věřitelů Carborunda v průběhu uzavírání transakce.

V důsledku výše popsané transakce společnost CEA vlastní akcie společnosti Carborundum, představující 79,1 % základního kapitálu a vykonává tak, prostřednictvím hlasovacích práv, přímou kontrolu nad touto společností. Proto, že ekonomická situace společnosti Carborundum není taková, jak společnost CEA předpokládala, a proto, aby byla schopna akcie Carborunda zhodnotit a prodat, rozhodla se CEA zapojit intenzivně do řízení

společnosti a jmenovat své zástupce do dozorčí rady a představenstva Carborunda. Rovněž lze předpokládat, že akcie Carborunda zůstanou v držení CEA po dobu delší než jeden rok.

Protože výše popsaný způsob držení akcií již nespadá pod ustanovení § 8 odst. 3 zákona, dne 22. srpna 2000 se obrátili zástupci společnosti CEA na Úřad a informovali jej o dalším postupu, zejména o skutečnostech týkajících se skutečného výkonu kontroly nad společností Carborundum, vyplývající z akcionářských práv a z účasti zástupců CEA v řídících a statutárních orgánech společnosti Carborundum. Bylo dohodnuto, že společnost CEA provede analýzu příslušných relevantních trhů a v případě, že podíl společnosti Carborundum přesáhne na některém z těchto trhů hranici 30 %, bude podána žádost o povolení spojení podniků ve smyslu ust. § 8a zákona. Zástupci společnosti CEA tak, prostřednictvím JUDr. Iva Bárty, advokáta, se sídlem Jeronýmova 5, Praha, zmocněného na základě plné moci ze dne 13. června 2001, učinili a dne 28. června 2001 byla Úřadu žádost o povolení spojení podniků doručena.

Na základě výše popisované transakce získala společnost CEA samostatnou přímou kontrolu nad společností Carborundum, ve smyslu ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona.

Protože bylo správní řízení zahájeno dne 28. června 2001, tj. ještě před dnem nabytí účinnosti zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (1. červenec 2001), bylo řízení, podle § 27 odst. 2 tohoto zákona, dokončeno podle dosavadních předpisů, to znamená podle zákona č. 63/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Úřad, v souladu s § 11 odst. 1 písm. j) zákona, zveřejnil v Obchodním věstníku č. 29/01 ze dne 18. července 2001 oznámení o podání návrhu na zahájení správního řízení ve věci udělení povolení ke spojení výše uvedených podniků s tím, že případné připomínky je možné zaslat Úřadu do 8 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení. K uveřejněnému oznámení neobdržel Úřad ve stanovené lhůtě žádnou připomínku.

Ve smyslu § 12 odst. 6 zákona Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k předmětu řízení a k výsledkům šetření dne 27. srpna 2001. Zástupce účastníka této možnosti využil, přičemž po seznámení vyjádřil s obsahem spisu souhlas a označil jej za kompletní a zcela vyjadřující současný stav věci.

Při posuzování spojení podniků Úřad vycházel z následujících podkladů:

- návrhu na zahájení správního řízení,
- dokladu o zaplacení správního poplatku,
- plné moci k zastupování účastníka řízení,
- výpisů z obchodního rejstříku spojovaných společností,
- informací o spojovaných společnostech,
- informací konkurentů a odběratelů pro posouzení možných dopadů spojení na relevantní trh,
- rozboru postavení spojovaných subjektů na relevantním trhu,
- prokázání hospodářských výhod spojení,
- rozhodnutí Evropské komise Case No. IV/M.774 – Saint-Gobain/Wacker-Chemie/NOM

Charakteristika spojovaných subjektů

Společnost **Central European Abrasives LLC (CEA)** vznikla jako dceřinná společnost Riverside Central Europe Fund LLC (dále jen „RCEF“), amerického investičního

fondu, zaměřeného na akvizice typu buy-out ve střední Evropě. CEA byla tímto finančním investorem založena v roce 1999, jako nástroj pro akvizici společnosti Carborundum.

Předmětem činnosti CEA je správa a řízení kapitálových investic RCEF do odvětví brusných nástrojů v Evropě. Na požadavek banky, jež se podílela na financování odkupu, založil RCEF společnost Central Europe Abrasives Holding Co. LLC (dále jen „CEAH), která se stala 100% vlastníkem společnosti CEA. CEAH je vlastněna z 90 % fondem RCEF a z 10 % investičním fondem Erste Private Equity Limited (dále jen „EPEL“), což je investiční fond rakouské banky Erste Bank Sparkassen. Společnosti CEA, CEAH ani RCEF nevyrábějí ani nedistribuují žádné výrobky.

V portfoliu společností CEA, CEAH a RCEF, společností jimi kontrolovaných nebo společností, kterými jsou společnosti CEA, CEAH nebo RCEF kontrolovány, nejsou v současné době akcie nebo podíly žádných společností, které by vyráběly výrobky stejné nebo zaměnitelné s výrobky vyráběnými a dodávanými společností Carborundum a zároveň výše uvedené společnosti nevyvíjejí na relevantních trzích činnost, která by mohla ohrozit nebo narušit hospodářskou soutěž v České republice.

Společnost **Caborundum Electrite a.s.**, se sídlem Tovární ul., Benátky nad Jizerou, vznikla, podle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1558, 4. května 1992. Společnost je právním nástupcem českého výrobce brousících nástrojů a materiálů, který vznikl již v roce 1893, tj. dva roky poté, co byla patentována výroba umělého brusiva – karbidu křemíku. Majoritním držitelem akcií je již od roku 1999 společnost CEA, která drží 79,1 % akcií společnosti Carborundum.

Jak vyplývá z obchodního rejstříku, předmětem podnikání společnosti je:

- projektová činnost v investiční výstavbě,
- vývoj a výroba brousících prostředků a žáruvzdorných materiálů, nástrojů pro obráběcí stroje, nářadí a měřidel a brousících prostředků pro obráběcí stroje,
- výzkum, vývoj a výroba prostředků technologie broušení včetně jednoúčelových strojů a přístrojů, maltovin, směsí a výrobků z velmi tvrdých materiálů,
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
- silniční motorová doprava,
- podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady,
- ubytovací činnost.

Společnost vyrábí a dodává především brousící nástroje s keramickým, pryžovým a bakelitovým pojivem, výrobky s naneseným brusivem (plátna a papíry) a žáruvzdorné výrobky. Okrajově se též zabývá výrobou páry a poskytováním služeb pro externí odběratele. Společnost Carborundum vyrábí a dodává především výrobky používající se pro opracování či dělení různých materiálů, zejména kovu, skla, kamene, litiny a dalších. Majoritní postavení na domácím trhu a významné úspěchy v zahraničí řadí společnost mezi přední evropské výrobce brusiva.

Společnost Carborundum obdržela v roce 1999 od České energetické agentury státní podporu na projekt „Rekonstrukce vytápění haly, pece a sušících komor“ ve výši 2,4 mil. Kč. Další finanční podpora je vázána na odstranění starých ekologických zátěží, které jsou prokazovány ekologickým auditem a „Analýzou rizik“ od firmy EKOMONITOR. Za odstranění starých ekologických zátěží ručí Fond národního majetku do výše základního kapitálu Carborundum a.s.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů – výrobkového, geografického a časového.

Výrobkový trh zahrnuje všechny výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu použití.

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné.

Časové vymezení trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost a opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle.

K Úřadem posuzované transakci došlo v oblasti výroby a dodávek brousících materiálů a brousících nástrojů a výrobků žáruvzdorných.

Z předložených materiálů vyplynulo, že společnost **CEA** nedodává na tuzemský trh žádné zboží, tzn. nedodává výrobky ani neposkytuje služby.

Společnost **Carborundum** dodala na tuzemský trh v roce 2000 následující výrobky z výše uvedených oblastí:

1) <u>Brousící zrna</u>, která je možno vzhledem k jejich ceně, vlastnostem a zamýšlenému použití rozdělit na jednotlivé relevantní trhy:
   a) Zrna růžového korundu – jedná se umělé brusivo, vyráběné přetavováním oxidu hlinitého (Al_2O_3) a legováním oxidem chromitým (Cr_2O_3). Zrn růžového korundu se užívá k výrobě brousících nástrojů – kotoučů, kamenů, segmentů apod., zejména pro výrobu nástrojů na broušení tvrdé a kalené oceli. Zrna růžového korundu v současné době Carborundum nevyrábí, nakupuje je pouze pro vlastní potřebu výroby brousících nástrojů. Prodej v roce 2000 byl výjimečný.
   b) Zrna bílého korundu – je rovněž umělým brusivem vyráběným přetavováním oxidu hlinitého, ovšem pro větší podíl oxidu je jakousi čistší formou. Užívá se také k výrobě brousících nástrojů – kotoučů, kamenů, segmentů, apod., jako nanášené brusivo nebo brusivo pro volné broušení a otryskávání. Tyto nástroje jsou využívány zejména pro broušení měkké oceli, pro volné broušení a otryskávání. Carborundum nakupuje drť bílého korundu a drcením a rozpodsíváním získává výsledný produkt – zrna.
   c) Zrna hnědého korundu – je třetím typem umělého korundu a jeho zrno se získává přetavováním těženého bauxitu. Stejně jako zrno bílého korundu se užívá k výrobě brousících nástrojů, jako nanášené brusivo nebo brusivo pro volné broušení a otryskávání, ovšem tyto nástroje jsou určeny zejména pro řezání oceli a hrubé broušení oceli.
   d) Karbid křemíku (černý) – je umělé brusivo vyráběné přetavováním křemičitého písku s petrolkoksem. Užívá se k výrobě brousících nástrojů – kotoučů, kamenů, segmentů apod. nebo jako nanášené brusivo. Nástroje vyráběné ze zrna černého karbidu křemíku jsou určeny pro broušení a řezání litiny, mosazi, měkkých kovů, mědi, lehkých kovů a jejich slitin, skla, keramiky, slinutých karbidů, pryže a kamene. Carborundum nakupuje

finální zrna nebo drť černého karbidu křemíku a drcením a předposíváním získává finální zrna.

2) Brousící nástroje – tyto výrobky se podle použitého pojiva dále dělí na:
   a) Brousící nástroje s keramickým pojivem – jedná se o nástroje (kotouče, segmenty, kameny, pilníky), vyráběné převážně lisováním nebo litím z různých druhů brousících materiálů – bílého, růžového nebo hnědého korundu, černého a zeleného karbidu křemíku, pojené keramickými pojivy. Liší se použitým brusivem, jeho zrnitostí, tvrdostí a strukturou (porézností). Tyto nástroje jsou používány pro strojní, v některých případech i ruční, broušení materiálů – kovů, litiny, keramiky, dřeva, pryže, umělých hmot apod. Keramicky pojené brousící nástroje jsou nezastupitelné s jinými zejména díky svým vlastnostem, které je předurčují zejména k využití pro strojní brousící operace. Nejsou vhodné pro náročné řezání, hrubování, leštění a broušení s požadavkem na studený výbrus.
   b) Brousící nástroje pryžovým pojivem – jsou vyráběny lisováním nebo kalandrováním z různých brousících materiálů – bílého, růžového nebo hnědého korundu, černého karbidu křemíku a pojeny pryžovými pojivy. Liší se taktéž použitým brusivem, jeho zrnitostí, tvrdostí a strukturou. Tyto nástroje jsou používány převážně pro strojní broušení, řezání, drážkování materiálů – kovů, barevných kovů, litiny, keramiky, umělých hmot apod. Elasticity těchto nástrojů je využíváno k leštění. Výrobky s pryžovým pojivem se rovněž používají jako podávací kotouče pro bezhroté brusky.
   c) Brousící nástroje s pryskyřičnými pojivy – jsou vyráběny lisováním různých druhů brousících materiálů – bílého, růžového, hnědého korundu i černého karbidu křemíku. Stejně jako výše uvedené se liší použitým brusivem, jeho zrnitostí a strukturou. Tyto nástroje se dále dělí na:

      ca) Brousící kotouče, kameny a segmenty - Tyto nástroje se vyznačují především velkou mechanickou pevností, což je předurčuje k využití pro náročné strojní i ruční rychloběžné hrubovací operace s požadavkem na velký úběr materiálu v co nejkratším čase.

      cb) Řezací kotouče – jsou na rozdíl od nástrojů uvedených v bodu a) vyztuženy sklotextilní vložkou. Tyto kotouče jsou využívány pro strojní i ruční náročné rychloběžné řezací a drážkovací operace s požadavkem na rychlé dělení materiálů.
   d) Brousící nástroje s magnezitovým pojivem – tyto nástroje jsou vyráběny litím z různých brousících materiálů – korundů nebo karbidu křemíku a jsou pojeny magnezitovým pojivem. Jako ostatní se liší použitým brusivem, jeho zrnitostí, tvrdostí a strukturou. Používají se pro strojní broušení s požadavkem na minimální zahřátí obrobku – pro broušení nožířského zboží, pružin, pilníkových polotovarů apod.

3) Výrobky s naneseným brusivem – tato skupina výrobků se dále dělí na:
   a) Brousící plátna – brousící archy nebo pásy vyráběné nanesením různých druhů brousících materiálů na textilní podklad. Jako pojivo se používá kožního klihu. Liší se použitým brusivem, jeho zrnitostí a kvalitou podkladového plátna. Brousící plátna s brousícími zrny nalepenými kožním klihem jsou používána pro ruční broušení, zabrušování, hlazení a čištění tvrdších materiálů – kovů, kamene apod. Nejsou vhodné pro náročnější strojní broušení.
   b) Brousící papíry – jedná se brousící archy nebo pásy vyráběné nanesením různých druhů brousících materiálů na papírový podklad. Jako pojiva se používá opět kožního klihu. Brousící papíry se používají při ručním broušení, zabrušování, hlazení a čištění měkkých materiálů – dřeva, kůže, umělých hmot apod. Nejsou vhodné pro náročnější strojní broušení.

4) Žáruvzdorné výrobky – jsou jimi především žáruvzdorné desky nebo tvarovky vyráběné lisováním z korundu nebo karbidu křemíku, pojené keramickými pojivy. Tyto výrobky jsou, vzhledem ke svým vlastnostem používány jako žáruvzdorné vyzdívky vypalovacích zařízení nebo jako pomocný materiál pro zakládání výrobků k výpalu do vypalovacích zařízení.

Podíl společnosti Carborundum z celkového obratu na jednotlivých posuzovaných trzích v České republice přesáhl 30% hranici v následujících případech:

a) zrna bílého korundu
b) brousící nástroje, a to ve všech shora vyčleněných kategoriích

Vzhledem k tomu, že jeden ze spojovaných subjektů na vymezených relevantních trzích vůbec nepůsobí a s přihlédnutím ke skutečnosti, že cílem příslušné akvizice CEA je restrukturalizace společnosti Carborundum za účelem dalšího prodeje, výše uvedené spojení nebude mít žádný dopad na hospodářskou soutěž v oblasti brousících materiálů a výrobků. Proto není podrobnější členění na relevantní trhy dle jednotlivých specifických výrobků nutné.

Pro účely posuzovaného spojení Úřad vymezil relevantní trh takto:

Z hlediska **výrobkového** jde o tyto trhy:

- **„trh zrna bílého korundu“ a**
- **„trh brousících nástrojů“.**

Z hlediska **geografického** jde o trh vymezený územím České republiky, neboť podmínky pro dodávky uvedených výrobků jsou na celém území ČR dostatečně homogenní.

Z hlediska **časového** jde o trh trvalý, charakterizovaný doposud pravidelně se opakujícími dodávkami.

Při vymezování relevantního trhu přihlédl Úřad také k rozhodnutím Evropské komise – „*Case No. IV/M.774 – Saint-Gobain/Wacker-Chemie/NOM* (Official Journal L 247; 397D0610 CELEX)“ a „*Case No. IV/M.702 – Starck/Wienerberger* (Official Journal C 102; 396M0702 CELEX“ a rovněž k vlastnímu rozhodnutí č.j. S 91/00, ve věci spojení podniků Treibacher a Chemické závody Sokolov. Všechna uvedená rozhodnutí mají k tomuto případu pouze podpůrný charakter.

Posouzení dopadů spojení

Při posuzování dopadů daného spojení podniků se Úřad zabýval zejména strukturou spojením dotčených trhů, podílem spojujících se soutěžitelů na těchto trzích, jejich hospodářskou a finanční silou, právními a jinými překážkami vstupu dalších soutěžitelů na spojením dotčené trhy, možností volby dodavatelů nebo odběratelů spojujících se soutěžitelů, vývojem nabídky a poptávky na dotčených trzích, potřebami a zájmy spotřebitelů, jakož i výzkumem a vývojem, jehož výsledky vedou ku prospěchu spotřebitele, a dalšími skutečnostmi pro relevantní trhy charakteristickými.

Úřad tedy v šetření zkoumal dopady tohoto spojení na hospodářskou soutěž, respektive újmu, která v důsledku tohoto spojení může vzniknout. Za újmu se považuje zejména snížení počtu vzájemně si konkurujících subjektů na trhu nebo založení či posílení dominantního

postavení soutěžitele. Újma se projevuje negativním vývojem struktury daného trhu, jehož důsledkem je narušení funkcí hospodářské soutěže s negativním dopadem na spotřebitele.

Společnost CEA ani společnost CEAH nevyvíjejí na vymezených ani jiných relevantních trzích žádnou činnost. Společnost CEA ani společnost CEAH také nemají v současné době ve svém portfoliu akcie společnosti nebo nevlastní podíly ve společnostech, které by vyráběly výrobky stejné, zaměnitelné či nahraditelné za výrobky společnosti Carborundum. Společnost CEA nabyla akcie Carborunda jen na přechodnou dobu, za účelem jejich zhodnocení a prodeje. Z těchto důvodů nedojde ve struktuře relevantních trhů k žádné změně, neboť společný tržní podíl, ač v případě vymezených relevantních trhů přesáhl hranici 30 % na trhu, odpovídá tržnímu podílu samotné společnosti Carborundum před spojením.

Hospodářské soutěže se v ČR na vymezených relevantních trzích účastní skupina výrobců s charakterem mezinárodních společností, kteří mají na uvedených trzích významné postavení jak v rámci Evropy a celého světa, tak i na území České republiky. V této souvislosti se Úřad také zabýval existencí bariér pro vstup nových soutěžitelů na relevantní trh, kterými mohou být zejména celkové náklady spojené se vstupem na trh, náklady na propagaci výrobků, investice do výzkumu a vývoje, omezení daná právními a regulačními předpisy.

Na vymezených relevantních trzích neexistují žádná tarifní ani jiná omezení pro společnosti vstupující na tuzemský trh ze zemí EU nebo CEFTA. Co se týče třetích zemí je při uskutečněných dovozech účtováno clo do 10 %. Pro uvedení výrobku na český trh je nutno získat certifikát vydaný státními zkušebnami.

Standardní výrobky, jako jsou kotouče běžných rozměrů pojené keramicky či pryskyřicí, jsou velmi citlivé na přepravní náklady , proto by byly tyto výrobky dovezené ze vzdálenějších regionů cenově nekonkurenční. V ceně vyspělejších výrobků, jako jsou tvarové kotouče větších rozměrů pojené gumou či magnezitem nebo výrobky vyráběné metodou sol-gel, představuje převládající nákladovou položku výzkum a vývoj, včetně nákladů na propagaci a školení. Podstatnou roli sehrává také existence distribučního systému společnosti.

Pokud jde o realizovaný vstup na relevantní trhy, tak od počátku 90. let vstoupily na tuzemský trh společnosti působící na mezinárodní úrovni. Jsou jimi zejména Saint Gobain (NORTON) z Francie, Tyrolit z Rakouska, Atlantic z Německa, Comet ze Slovinska a Klingspor z Německa. V poslední době je zřetelná také snaha některých ruských a čínských výrobců o vstup na tuzemský trh. Výrobky těchto producentů se však vyznačují nižší kvalitou a nízkými cenami, na trhu se uplatňují zejména prostřednictvím tzv. hobby marketů.

Výrobky na relevantních trzích jsou distribuovány od výrobce přímo k průmyslovým zákazníkům, kteří preferují přímý kontakt s možností odborné konzultace a prezentace výrobků. Naproti tomu koneční spotřebitelé preferují rychlou a všeobecně dostupnou distribuci levnějších výrobků, jakou jim zajistí distributor odebírající výrobky od výrobce. Carborundum zajišťuje distribuci svých produktů prostřednictvím rozsáhlé distribuční sítě, rozšířené na celém území České republiky a vytvořené na základě smluv s generálními partnery, jejichž prostřednictvím jsou výrobky dodávány do průmyslového odvětví i maloobchodním odběratelům. Vedle produktů Carborunda smluvní partneři zajišťují rovněž dodávky konkurentů Carborunda na trh. Žádná exkluzivita pro distribuci výrobků Carborunda na českém trhu nebyla udělena. Prostřednictvím uvedené distribuční sítě realizuje Carborundum asi 80% svého obratu. Zbývající část připadá na přímé dodávky do větších průmyslových podniků a asi 2 % dodává Carborundum do obchodních řetězců.

Poptávka po výrobcích společnosti Carborundum závisí z 80 % na vývoji průmyslového odvětví, zejména na těžkém strojírenství a z 20 % na spotřebitelském trhu. V současné době prudce roste poptávka po speciálních brusných materiálech (tzv. superbrusiva) a to zejména v oblasti automobilového průmyslu. Dodavateli těchto výrobků na tuzemský trh jsou rovněž někteří výrobci působící na relevantních trzích. Společnost Carborundum však tato superbrusiva na tuzemský ani zahraniční trh nedodává a ani v důsledku spojení dodávat nebude.

Kvalitní a efektivní výzkum a vývoj je významným či dokonce nezbytným předpokladem pro udržování dlouhodobé konkurenceschopnosti na relevantních trzích. U renomovaných zahraničních firem jsou zaměstnáni v oblasti výzkumu a vývoje brusiva týmy odborníků disponující vyspělým technickým vybavením. Příčinou tohoto stavu je skutečnost, že v silné konkurenci ostatních výrobců může uspět jen takový výrobce, který svými inovacemi rychle reaguje na nové požadavky zákazníků. V důsledku předchozích neúspěšných pokusů o privatizaci společnosti Carborundum, došlo k zásadnímu omezení aktivit společnosti v oblasti výzkumu a vývoje spojenému s přerušením investic do této oblasti. Přestože Carborundum nemá prakticky žádnou vývojovou základnu, spolupracuje v této souvislosti se společností MEFRIT, spol. s r.o., se sídlem Českolipská 798, Mělník, v oblasti výzkumu a vývoje keramických pojiv, dále pak s některými vysokými školami jako je Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem – vývoj a testování brousících materiálů, nebo České vysoké učení technické v Praze – vývoj testovacích zařízení na odhalování skrytých vad. V případě posuzovaného spojení nemají tyto skutečnosti negativní dopad na hospodářskou soutěž, neboť výzkumu a vývoje prováděného ve výše uvedených společnostech a institucích může v budoucnu nadále využít pouze jeden ze spojujících se subjektů. Zahraniční konkurenti, dodávající své výrobky na vymezené relevantní trhy disponují vlastní silnou výzkumnou a vývojovou základnou, proto výše uvedená spolupráce nepředstavuje významnou bariéru vstupu na relevantní trhy.

Dopady spojení podniků na hospodářskou soutěž, kterými se Úřad ve své rozhodovací praxi zabývá, jsou v případě spojení CEA a Carborundum minimální, neboť ve své podstatě jde o převzetí tuzemského výrobce brusiv, který bude nadále na relevantních trzích působit, společností, která se výrobou vůbec nezabývá a žádného jiného výrobce brusiv ani nekontroluje. Na druhé straně spojení přinese pozitivní efekt, neboť zajistí, díky finančním prostředkům CEA, lepší konkurenceschopnost Carborunda, zejména vzhledem k zahraničním společnostem.

Právní rozbor

Podle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona, se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku, zejména získáním akcií, obchodních podílů nebo členských podílů.

Společnost CEA nabyla na základě Kupní smlouvy uzavřené dne 13. srpna 1999 mezi společnostmi CEA a ČKD HOLDING, a.s. 57 % akcií společnosti Carborundum. Na základě dalších kroků, popsaných výše, pak společnost CEA získala celkově 79,1% podíl na základním kapitálu společnosti Carborundum.

Podle ust. § 8 odst. 3 zákona, se za spojení podniků nepovažuje, jestliže soutěžitelé, jejichž podnikání zahrnuje obchodování s cennými papíry, získají přechodně podíly jiného soutěžitele za účelem jejich prodeje.

Proto Úřad nepovažoval předmětné nabytí akcií za spojení ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona, a vydal stanovisko, ve kterém uložil povinnost společnosti CEA informovat po uplynutí lhůty 1 roku o dalším záměru CEA, týkajícím se společnosti Carborundum.

Po uplynutí 1 roku oznámila CEA, že k restrukturalizaci společnosti Carborundum je zapotřebí lhůta delší. Z tohoto důvodu si CEA akcie společnosti Carborundum ponechá i nadále a navíc jmenuje své zástupce do řídících a kontrolních orgánů společnosti Carborundum, což znamená, že získá kontrolu ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a), čímž dojde ke spojení podniků podle zákona.

Podle ustanovení § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení Úřadu spojení, které narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Ve správním řízení bylo prokázáno, že podíl společnosti Carborundum přesáhl na vymezených relevantních trzích 30 % celkového obratu, to znamená, že na nich zaujímá dominantní postavení a spojení s jiným soutěžitelem, byť nepůsobícím na totožných relevantních trzích, může na těchto trzích ohrozit hospodářskou soutěž.

Podle § 8a odst. 2 zákona Úřad spojení povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese.

Hospodářské výhody spojení

Z předložených výhod posoudil Úřad jako nejvýznamnější z hlediska podpory technického a ekonomického rozvoje a přínosu pro spotřebitele následující výhody:

- Spojení se z pohledu konečných spotřebitelů pozitivně projeví zejména ve stabilizaci finanční situace společnosti Carborundum a následném zvýšení technické úrovně, kvality a různorodosti všech dosavadních výrobků této společnosti.

- Hlavním přínosem pro spotřebitele bude zachování dosavadního výrobního sortimentu společnosti Carborundum, která poskytuje ve srovnání se zahraničím vysoce kvalitní, ale přitom poměrně levné a dostupné výrobky.

- Spojení umožní společnosti Carborundum postupné rozšíření svého výrobního sortimentu o nové výrobky vysoké mezinárodní jakosti, odpovídající posledním světovým trendům, které budou prodávány na tuzemském trhu za ceny srovnatelné s dosavadní domácí produkcí.

- Spojení rovněž přinese zvýšení úrovně marketingu a navýšení objemu, operativnosti a komplexnosti výrobků a služeb nabízených a poskytovaných zákazníkům. Také plánované zvýšení efektivity stávající tuzemské obchodní sítě a servisních pracovišť a jejich vzájemné propojení by mělo přispět ke zkvalitnění celkové úrovně prodeje, ke zkrácení dodacích lhůt a naplnění specifických požadavků zákazníků.

Posouzením výhod ve vazbě k míře narušení hospodářské soutěže, projevující se na tuzemském trhu v důsledku spojení, dospěl Úřad k závěru, že výhody, které spojení přinese, převáží újmu, která narušením hospodářské soutěže vznikne, a že uvedené účinky spojení na tuzemském trhu budou vyváženy výhodami, na nichž v delším časovém horizontu bude participovat i spotřebitel.

Na základě všech shora uvedených skutečností a po posouzení dopadů spojení na tuzemský trh Úřad rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel

Rozhodnutí obdrží:
JUDr. Ivo Bárta, advokát

AK White &Case, Federsen
Staroměstské náměstí 15
110 00 Praha 1